

Ese de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominic'a, candu o cola intraga, candu numai diumetate, adaca dupa momentul impregiurailoru.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patraru	2 " " "
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patraru	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune: **Josefstadt, Langegasse Nr. 43**, unde suntu a se adresa si corespundintiale, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditur'a cate vor fi nefrancoate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linie repetirile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 30cr. pentru una data, se antecipa.

Viena 31 aug./12 sept. 1867.

Paciinta, fie catu de mare, nu a rare ori cade in ispita voidu a petrece cu atentiune tote informatiunile cate se stracora in publicitate despre negociatiunile secrete intre deputatiunile nemtiloru si unguriloru. In nr. tr. am spusu ca nemtiloru se venise rondulu a-si da parerea despre elaboratulu unguriloru. Cumaca acest'a deputatiune a senatului imperiale n'a facutu pasi in direptiunea lurita de sora-sa, se vede din conferintiele ministeriale ce le avura ministrii ambeloru diumetati de imperiu, cu scopu ca intrepunerea loru se apropia mai multu delegatiunile. Se dice ca Escelintiele Loru au facutu proiepte noue prin cari credu a dobandi invoirea ambeloru parti „Deb.“ de astadi, precum si cele late foi oficiose cu simbria si oficiose de buna-voia, ni spunu ca negociatiunile au luat cursulu celu mai bunu. Dar este bine se remanemu la indoiela pana nu vom vedea ceva dovedi. Casi unu ce caracteristicu despre despusetiunile nemtiloru amintim act ca in „Morg. P.“ in dilele trecute se pomenia parerea unora de a secestra granele ce din Ungaria trecu prin Vien'a, si acest'a din cauza ca Ungaria are multe restantie de contributiune, era la negociatiunile delegatiuniloru doresce a lua de scala numai contributiunile incurse, nu si restantiele. Dar se nu ne miramu, oaci neci alte negociatiuni nu se facu cu totulu fora de superari.

Telegrafulu si face detorinta cu inscintari de la congresulu de pace din Genf (Genevra). Statutele lui le vom cunoaste numai dupa sosirea gazetelor de acolo. Tendinta precum scimu este a intemeia pacea perpetua, a careia posibilitate e denegata de multi autori. Despre reesirea acestoru nisuintie frumose va fi indoiela purure pana ce omulu remane ceea ce este astadi. Insuai in acestu congresu de pace, Garibaldi proclama caderea papatului intre aplause comune, unu literatu nemtiu s'a superatu si a paresitu societatea pentru ca s'a disu ca Sadowa e peta pre omenime alta literatu francu tiene democrat'a si pacea de posibila numai in republica pentru care areta unu modelu. Nu lipsi neci parerea ca pacea trebuie stabilita prin mediloe pacice. Dar asta parere e o picatura de apa in o mare fatia cu spiretulu comunu alu omenimei. O institutiune, fie catu de sublima, incredintiaza-o omului, si elu delocu si-o va splica dupa inclinatieuna sa animalica. Elu s'a batutu in timpulu vechiu pentru onore lui Marte, si candu Salvatoriulu i-a datu invetiatur'a divina: „amorea deapropeli“, omulu a trasu si asta pre capt'a sa: ei bine, de acum voiu se me batu pentru amorea de apropeli. Si ori catu e de ridiculosa asta conchisiune, elu a efeituo. Carolu celu Mare batut pre Sasi sub pretestu de a-i crestina, Stefanu regele unguriloru puse sabia in servitiulu propagatoriloru evangeliulu. Vinu speditiunile crucifere scl. Astadi bataliele nu

sunt mai rare de catu in timpulu vechiu (cu catu astadi intervalele sunt mai mari cu atat'a lovirile mai grandiose, ce va se dica totu atat'a.) Religiunea n'a facutu schimbare, cultur'a a gasitu numai mediloe noue. Cainu a datu cu bat'a in Avelu, anticii in Elad'a se luau de capu, romanii impungeau cu sulitie, era acum se ucidu omenii cu tunuri ghintuite si pusce cu acu.

In mani'a tuturoru acestoru slabitiuni, detorinta omenimei este a nisui spre pace, spre virtute, desf scie ca nu i-este datu ajungerea modelulu divinu. Religiunea si cultur'a, daca n'au imputienatu resbelele intre state, au naintatu inse pacea interna a statelor dezvoltandu vieti'a sociala. Si acest'a a fostu stadiulu primu, cu aceste doue mediloe se va lucr'a pentru ajungerea stadiulu alu doile: pacea intre state si natiuni.

Noi scimu ca nationalitatea e unu principiu alu democratiei, era acest'a fii'a religiunei crestine. Deci ori unde si radica democrat'a capulu, noi trebuie se ne bucuramu, se-i uramu progresu caci vine in ajutoriulu nostru cari luptamu pentru nationalitatea nostra romana.

nr. 90—1867.

Publicare.

Adunarea generala a Asociatiunei nationale romane din Aradu pe anulu 1867/8 se va tieni in 21 octovre nou si dilele urmatoarie a. c.

Ceea ce conformu §-ului 10 a statutelor Asociatiunei aducendu-se la cunoscintia publica, totu de odata cu onore se invita toti cei ce dorescu promovarea culturai poporului romanu, spe a particip'a la acea adunare.

Aradu 24 augustu nou 1867.

Directiunea Asociatiunei nationale aradane pentru cultur'a poporului rom.

Mirone Romanulu, m. p. directoru secund.

Julianu Grozescu, m. p. notariu.

Langa Clusiu in 7 Sept. n. 1867. *)

(—ru) Pentru mai mare publicitate, vinu a me adresa catra pretiuit'a „Albina“ intr'o cauza de interesu publicu, si—precum se va vedea—de principiu si oportunitate.

Nu voiu incera se cerselu mancarimea omului nostru, ce asi bucurosu si-bagalingur'a unde nu-i ferbe oia, si-si aroga cuventu si judecata in lucruri ce nu le pricepe de felu; neci me voiu apuca se demascu unu fariseismu cunoscutu, ce — totu de un'a e gata si elu a face opusetiune regimului, puterei, acolo, unde scie de securu ca — dupa probatulu receptu: „mai catolicu de catu pap'a“, — va se se recomende prin opusetiune chiaru regimului seu partitei lui: ci voiu se vorbesou la obiectu si oestiune, si parerile manifestate asupra-le din veri-ce parte.

E cunoscutu, ca dlu ministru ungurescu de justitia in proieptele sale de reforme in administratiunea justitiei — voiesce a decentralisa curtea de apelu, Tabl'aregia, si a organisa pentru partile Ungariei siese, era pentru ale Transilvaniei a sustiene celo doue curti apelative sustatorie, adaca din Sibiu si M. Osiorheiu (M. Várhelyi.)

Motivele dlu ministru suntu — cele in tote tierile cu justitia buna si bine organizata

*) Cu bucuria salutamu acestu artichu din condeiu precatu de stimabilu, pre atatu de competente. Red.

de multu recunoscute, aprobate si respectate. Noa dintre cate tote, trei consideratiuni la tota intemplarea cauta se ni vina la socotela, si adaca — *antiau*: principiu de decentralisare insusi, — fora a mai fi de lipsa a spune si splica — pentru ce? — a *dou'a*: principiu de reprezentare a partiloru in fiantia seu persona, desclinitu in cauzele criminale — si la a *dou'a* instantia, pre cum doresce acest'a dlu ministru si trebuie se dorasca fie care juristu dreptu si practic; a *trei'a*: interesulu pentru limba si nationalitatea nostra, carele fora indoiela mai bine si mai lesne se pote validita la unu tribunalu dintr'unu tienutu locuitu de noi, de catu la unu tribunalu din mediloculu strainiloru.

Aceste respepte s'ar paré omului cu minte si de omenia invederate si decidatoria; dar chiar pentru acest'a nu ne-am miratu, ca o parte mare din contrarii nostri si ai binelui si fericirii poporeloru, anume acelu nemagiare — sunt contrarii de morte acelu planu a dlu ministru, — firesce, pentru ca temu periclitarea eschisivismulu magiaru; — inse pana se esa ei, acesti cunoscuti contrarii ai nostri cu opusetiunea loru pe fatia, eca ca o voce romana se incera a li sparge ghiati'a, si ea numai de-catu prin colonele lui „Hon“ resbi si in publiculu magiaru, combatendu de o camdata — la parere intru interesulu romaniloru ardeleni — intentiunea regimulu d'a sustiene tribunalulu de a dou'a instantia in Sibiu, si pretindendu contopirea lui cu celu din M. Várhelyi (Osiorheiu), adaca din secuime, dintr'unu unghiu alu Ardealulu.

Dieu se me feresea de cugetulu d'a polemisa cu unu omu, pre care inca nime n'a fostu in stare a-lu capacita vr'odata; deci nu voiu, de catu se atingu motivele acelei opiniuni si pretensiuni romane, a-mi adauge cate o observatiune cu totul obiectiva, si a lasa onoratulu si nepreocupatulu publicu se decida, ca — cine are dreptu??

Crede omulu nostru, ca — dupa-ce stersera legile create in diet'a din Sibiu si santiunate de Maiestate pentru garantarea egalitatiei nostre politico nationale, ar fi unu ce fora de temei a sustiene tribunalulu apelativu din Sibiu, care asemenea s'a infiantu la 1864 si inca nu s'a santiunatu de Maiestatea sa domnitoriulu.

Paro-mi-se ca logic'a nostra ar fi alt'a, cam urmat'ia: Daca regimulu magiaru din oportunitate vro si pote se sustiene o institutiune octroata si inca neci santiunata de monarculu, cu catu mai vertosu era si este detorinta lui, a sustiene legile si institutiunile santiunate de monarculu pentru cari asi dara este ingagiata parol'a, vedit'a, demnitatea coronei si pentru cari oportunitatea de securu e multu mai plausibile!

Mai de parte provoca omulu nostru la sfer'a de aptivitate judeciale *restrinsa* a Universitatiei sasesti nationale pan' la 1848 si pretinde totu asemenea restringere si pentru viitoru.

La acesta pretensiune cei ce precepu — ce va se dica ea, nu vor pote, de catu a ride, seu a — compatim pe propunatoriulu de unu regresu atatu de neinpacabilu cu ideia moderna despre administratiunea dreptatei, despre o sistema si ordine.

Alu treilea motivu potericu alu omului nostru e, ca — romanii se afla cu sasii in neincetate imparechiaru, judecatorii inse sunt totu sasii si asi preocupati in partea partiloru sase, prin urmare anevioa deplinu capaci d'a aduce sentintie drepte partiloru romane.

Eu asi sciu, ca romanii si in Transilvania si in Ungaria in asemene mesura sunt imparechiaru si au procese cu *magiarii*, si judecatorii pre la tribunalele si de prim'a instantia, dar anume la Tabl'a regia din Pesta sunt in tocmal mai *numai magiarii*, si sentintiele acestor'a fatia cu partile romane neci sunt mai bune, neci mai pucinu *neromanesci*, de catu

a le sasiloru din Sibiu; si mai de parte asi sciu, ca — daca romanii au capetatu de la Tabl'a regia din Osiorheiu si de la Tribunalulu supremu de acia sentintie mai drepte, acest'a n'a fostu neci de catu pentru ca s'au facutu ele in Osiorheiu si Clusiu, ci — *pentru ca s'au facutu cu concursulu si influinti'a de judecatorii* de tote nationalitatile si asi si de *romani*.

Atinge si omulu nostru, desi nu ca motivu de frunte alu votulu seu, fiindu ca casi cu atare ar isbi de a dreptulu si in magiari, in care casu „Hon“ anevioa s'ar fi invoiu a-i da spresiune votulu, — atinge dicu si omulu nostru anomal'a si nedreptatea, — ca tribunalulu apelativu din Sibiu, desf competinta lui se estinde peste mai multi romani de catu sasi, e compus curatu *numai, seu mai numai din sasi*; „nota bene“, va se dica in tocmal ca Tabl'a regia din Pesta *mai namai din magiari*. Dar vedeti, domniloru si fratiloru, *ac e bub'a*, acest'a e reulu, si isvorulu reului, si — eu asi credu, ca romanii ca omeni preceputi si preceptoru de interesele loru si de averu — *acelu reu se-lu constateze si combata*, se-lu combata in Sibiu si in Pesta, in M. Osiorheiu si in Dobritiu si pretotindenea, era nu se ne facem de risu contrariiloru nostri si omeniloru aventati in specialitate, rescolandu-ne si opunendu-ne decentralisatiunei si progresulu si reformelor in administratiunea justitiei.

Mie — afara de acest'a, asi mi so pare, ca centralisatiunea tribunaleloru de a dou'a instantia pentru Ardealu in M. Osiorheiu neci dintr'unu punctu sanetosu de vedere nu pote fi corespundintia, anume nu, pentru ca acelu locu e pre indepartatu de mediulu tierii, si asi dera nefavorabilu pentru o reprezentare personala, ba chiaru si pentru indatenatele informatiuni a celoru mai multe parti din tiera; maide parte — pentru ca acelu locu e mai numai magiaru seu secuia si incungiuratu de poporatiune magiaro secuia, prin urmare judecatorii vostri, tocmal de i-am ave in numeru proportiunatu, ar fi tare espusi influintiei straine, a dese ori contrarie.

Fiindu eu pre de parte de intentiunea d'a aperi seu pre ministeriulu ungurescu, caruia din principiu sum contrariu, nerecunoscendu-i din punctulu meu de vedere ardeleanu — chiaru neci competinta in afacerile nostre, (libertatea consciintiei nu e atacata, asi nu potu fi atacate neci principiile, deci credu ce mi se impare, si pentru acest'a nu mi se pote imputa pecatu contra starii actuale) — seu pe domni sasi de la tribunalulu apelativu din Sibiu, alu caror'a egoismu si partialitate nationale — nu mai are sotiia in lume, afara de catu numai la — *magiari* si *turci*: incheiu cu atat'a si cu dechiaratiunea, ca — opiniunea contraria, manifestata de omulu nostru in „Hon“ si „Conc“. — eu din parte-mi, dupa cele atinse si dupa cum cunosc impregiurabile — n'o potu recunoste neci de intemeiata, neci de folositoria pentru romanii din Transilvania, neci de — adeverat'a si credintio'sa spresiune a opiniunei publice si competente la noi.

Din Solnoculu de medilocu sept. 1867.

(*Fratietatea unguriloru in comitatulu nostru fatia cu romanii*.) In comitatulu Solnoculu de medilocu, in comun'a Bobota (Nagy-Dersida) s'a escatu procesu intre fostii domni de pamentu si intre comun'a urbariala pentru dreptulu de regale. In acesta comuna, de candu ni aducemu a minte, fie cine candu a vrutu au traitu cu dreptulu de crasmaritu fora de atacare. In anii mai de curundu trecuti, incepura posesorii procesu formalu in contra fostei comune urbariale, pentru dreptulu de crasmaritu, voidu a-lu trage eschisivu in folosulu loru, si dobandira de la Sedri'a comitatensi rezultatulu doritu spre a caruia esecutare si licitarea drepturiloru de regale s'au si numitu de judi ossecutori Sp. Domnu Georgiu Balintu jude

supremu centralu, (fostu romanu odata, dar precum se vede astadi din a sale fapte s'a lapedatu de noi, ta'ta-seu a fostu cantoru romanescu, dar fiulu a uitatu prescur'a capetata din crunta sudora a romanului) subjudele Bescsi, — defigendu-se diu'a de 1 iuliu an. cur. candu pentru introducerea regalelor emisi judi au venit la Bobota impreuna cu posesorii respectivi, ne facendu-i-se poporului din Bobota cunoscuta mai antaiu decisiunea tribunalului comitatensu despre luarea drepturilor regale. Poporul a esitu antea comisiunei in marginea satului, pana la 200 de insi, au intinsu comisiunei o rogare, incare a spusu cumea ei decisiunea tribunalului despre luarea si esecutarea drepturilor regale nu au capeta'o, deci se roga se li dee restimpu de 30 de zile seu mai putiene, in care ei se umble in cauza si se se convinga, altcum ei afara de comisiune, fatia cu care nu se vor improtivi, dara pe posesorii si pe altii cu doru de licitatu nu-i vor iertat se intre in comuna. Aci comisiunea simpliciter fara de a li grai unu cuventu, fora de a-i capacita catu de putienu, s'a intorsu inderetru cu veri cati-va posesori, cari abaterendu-se la Mojadu intr' unu birtu, au inceputu a planisa cum ar poté negri acelu poporu. Aci facendu-se protocolu, a inceputu cate unu posesoru a dice ca densulu de la cutare omu au auditu ca in Bobota au batutu clopotele intr'o dunga, si totu poporulu e rescolatu cu cose, cu furei de feru si alte instrumente, ca se nu lase comisiunea se intre, — altulu a disu ca nu numai poporulu din Bobota e rescolatu, fara inca si satele vecine, precum si Dersid'ka Mica inea s'a rescolatu ca se murga intru ajutoriu, macar ca acei omeni cari au esitu naintea comisiunei neci unulu n'a dusu cu sine neci bata catu de mica, si toti fiindu urezi, au graitu cu tota onorea, totusi presedintele comisiunei d. Balint György pe mentiunile si scorniturele unora posesori unguri (cari nu s'au indestulitu cu sudora si poterca romanului ce au sup'o in decursulu sectiloru trecuti ei si de vietra si de putinulu materialu ce ni-a mai ramasu, inca ne-ar lipsi) — si-a intenciatu protocolulu, si au cerutu de la vice comitatu primu potere armata: *brachium*. Vice comitatu pr. Spt. D. Balint Elek la acelu protocolu nemotivat d'ajunsu, a si reserisu ca i da potere deplina ca din satele vecine se intrebuintie atati omeni cati va vedea a fi de lipsa pentru asediarea rescolatulu poporu din Bobota. Aceste despusetiuni facendu-se forte cu rapediune, capetandu comisiunea plenipotintia a intrebuintia *brachium*, a strinsu si adunatu din satele ungueresi de pre Eriu, Akos-Kraszna, Mihályfalu, Czégeny, Érszentkirály si Szakótsi, ungurii cei mai grobiani, cari neci nu sunt de totu desbracati de natur'a cea selbateca adusa din Scitia, cari si in revolutiune au fostu cei mai gefutori, pana la vre o siese sute de omeni, cu cara pana la 3 sute de cai, in 2 iuliu a cur. au si sositu la Bobota, unde ante de a se baga in satu, si au menatu caii pe fénatic, era densii ou comisiunea au mersu in satu, afara de cari au remasu priveghiatori peste cara si cai. Comisiunea si-a plinitu misiunea sa, era locustele acela flamende aduse asupra bietiloru romani nevinovati, au taiatu 3 vite, au inceputu a gefui fora indurare prin satu pane, slanina, branza, lapte, smantina, oa, gaine, vinu, rachiu, catu au aflatu si potutu consuma. In 3 iul. acea gramada de locuste dupa ce si-a plinitu predarea si satiu pana (sefie cu iertare) l'avomatu, s'a departatu, lasandu dupa densii multe vaiete si suspine in casele meseriloru romani din comun'a Bobota, pe cari i-au lipsitu in timpul acest'a forte scumpu de nutremintele necesarie preste anu. In 4 iuliu a. c. tienendu-se in comitatu adunarea comitetului comitatensu, acelu poporu maltratatu au datu plansora antea comitetului, in carea a declarat aplicarea *brachiumului* in contra loru, de nelegalu, si s'au rogatu ca pagub'a prin acela casunata, se li se desdauneze, seu plansora se li-o promove die la Inalt. Ministeriu. Luandu-li-se plansora in consideratiune, s'a si denumitu o comisiune constataria din 2 unguri si 2 romani, sub presidulu spt. D. Keisler. Imre Romanii erau spt. Dnu Alexandru Papp, jud. pr. si Nichita not. rom. Acesta comisiune in dilele prime a lunei lui augustu an. cur. esindu in fatia locului in Bobota in 9—10 zile au totu investigatu, juratu, atatu dintre poporu, catu si straini cari ocaasionalmente au umblatu pre acolo seu au sciutu ceva despre rescolarea bobojaniloru, precum si despre pagub'a casunata. Finindu-si comisiunea investigatiunea, in 4 sept. cur. era si

tionendu-se adunarea comitetului comitatensu, acesta di a fostu menita si pentru pertraptarea si deciderea acelei cause. Siedintiele comitetului s'au inceputu in 2 si macar ca acesta cauza a fostu cea mai momentosa — unu casu casi care nu s'a mai intemplatu in acestu seclu — s'a amenatu pana la 4 l. c. cu scopu bagu sema ca romanii si cati s'au adunatu, nu voru poté perde timpulu si se voru departa, si vor decide numai ei pentru ei, — precum s'a obisnuitu a face si la alegeri de ablegati, si in alte cause. In 4 dara d. m. dupa 4 ore referintele sp. D. Keisler Imre ascultandu-se de catra toti cu forte mare atentiune, au referitu caus'a, din care neci celu mai micu semnu nu s'a doveditu care se fie datu ansa legala la folosirea *brachiumului*, si in opiniunea sa bine intenciatu a doveditu curatu ca protocolulu judelui sup. Balint e nelegalu, relatiunea prin care a cerutu *brachium*, falsa, care dora din necunoscentia legiloru a puresu. In opiniunea sa pe temeiulu legiloru citate, aplicarea *brachiumului* a declaratu de nelegala, prin urmare pagub'a si pred'a casunata acelu poporu nevinovatu socotita si statorita in 1300 fl. v. a. mai jos numitiu judi esecutori Balint György si Bescsi se o intorca in restimpu de 15—dile. Acesta opiniune a comisiunei investigatore a fostu spriginita dintre unguri de spt. D. László Imre deputatulu cercului Tasnadu, dintre romani cu mare focu, intre altii de spt. D. zelosulu barbatu a natiunei Georgiu Pap jude orfanulu, insé dupa proverbulu — ca multe ciore invingu unu vulture — nu li ajungea la fratii unguri timpu cate 3—4 era odata scolati, care de care, cum de cum mai cu rafinate argumente se opintiau a schimosu lucrulu si a desvinu comisiunea esecutore, a afirmat cumea convenirea poporului din Bobota a fostu rescolare si opunere completa, prin urmare *brachiumulu* pe dreptu in sensulu legiloru s'a intrebuintiatu. Din acele motive s'a decisu ca poporulu se suferere pagub'a casunata, seu de nu li placa se si cerce pagub'a la tribunalu, de pre v-comite, seu de pre judii emisi, seu de pre cine voru vro. Buna mangaiare de la fratii unguri, nu li pare destula despoierea ce au facutu a casa, ci inca ar dori ca ce a mai ramasu a casa, se duca se si manance putintia avere cu advocatii unguri, se-i acuse pre ei la ei. — Comisiunea esecutoria a avutu detorintia, ca convenindu cu poporulu in marginea satului, se-i spuina sa la omeni neliterati, cumea causa e decisa de la tribunalu, care densii debue ca decisiune formala se o duca in deplinire, se-i capaciteze despre urmari de se vor opune, si se-i intrebe de 3 ori ca lasa-i-oru in lantru seu ba, — dara asta nu a facutu, unii ca aceia nu-su diregatori fara a aplica brachiulu inea nu a fostu competentu v-comite, fara numai comitetulu comitatensu, facendu-se intrebuintiarea brachiului inainte cunoscutu cu 3 luni, in care partea pasiva se se pota otari, dar asta nu s'a facutu, si predarea dicu ca e pa cale. Mai auditu-s'a in acestu seclu, abusu ca acest'a ore mai sunt si in alte comitate unguri seu diregatori cari in timpu asiá criticu se scole unu neamu pre altulu ca in com. Solnoelului de m.? Daca a trebuitu brachiulu, de ce n'a adusu romani, dar nu unguri a supra romanilor? Au nu vedeti ca prin acest'a compromiteti fratietatea chiaru in ochii tieraniloru? judecati frati din tiera, cu ce neamu trainu, judeca-i in urma Dumnedieu si li rasplatésca dupa dreptatea loru. Poporulu va recurgo la locurile nalte.

P. Dr. pr. rom.

Logosiu 9 septembrie, 1867.

Ser'a de 7 septembrie st. nou ni fu martora la una reuniune si petrecere forte cordiala, de care noi romanii de aici de multu n'amu avutu, in mediloculu fatalitatiloru ce timpulu ni le aduse pre capu.

Mai multi tineri studinti pre la felierite institute liceali si academici pausandu in mediloculu nostru, dilele loru de forie, si luara indemnu, cu scopu da a castigat atare ajutoriu banalu pentru binotalentatulu colegu aloru Ionitia Badescu, a arangiat sub protectiunea cercului de lectura de aici, o petrecere a familiciloru romane din locu, intr'o adunare, cu carea pre langa cantece si dechiamatiuni de ale bravoru teneri studinti, fu legatu si dantiu.

Reuniunea constete numai din familii romane, inceputulu petrecerei se facu cu dantiu, ce se mena pana la ora de repausu. In acesta ora se tienura productiunile de cantari si de-

chiamatiuni, tote esecutate de mentionatii studinti.

Cantarile ne-au multiamitu forte bine, si facu onore esecutoriloru. Dechiamatiunile produse de dl. Ionitia Badescu, si tenerulu Bredicianu ne despusera spre aplause sgomotosé, dar zelulu cu care se jocu dupa piesele de dantiu precum nainte, asiá si dupa ora de repausu, era nemarginitu.

Deci fie-ne iertatu a lua catva acesta petrecere sub o privire obiective prin microscopulu critice:

Aci avemu de observatu, ca pre langa tote ca conversarea preste totu luata, decurse intr'unu tonu corespunditoriu recerintieloru de salonu, totusi nu potemu suprimo observatiunea supra acelei impregiurari cam batatorie la ochi si la audiu: ca tocmai atunci candu tinerii declamanti mai tare se versau in espressionile cele ferbinte a afectelor amesuratu tesutulu de dechiamatiune, unii dintre ascultatori conversau intre sine cu voce mai gat'a asiá de nalta precum era ici colé ce a declamantelului, prin ce pre firesce, ca si insemnata dechiamatiunei avea se perda in catva. —

Mai departe credemti ca si acea observatiune va fi la loculu seu, ca intre piesele de dantiu, cele romane fusera putienu reprezentate, dar cu atat'a mai tare cele nemtiesci, care si cam pre lungu se tieneau.

Altcum nu face nemica. — Acesta este lucrulu criticei seci, era noi speramu ca astfelu de intreprinderi bine multiamitorie pentru toti, in seartu se vor mai repeti, unde apoi si celo aci'criticate se potu delaturá, ce cu atat'a mai lesne se pote la unu publicu ce atatu de bucorosu se aduna la petrecere eordiala. —

Economia.

(O reuniune noua. Lipse in comunicatiuni. Grane din Ungaria in piatie prusesci.) Lucrurile mari se potu concepe de individi, dar de comunu se potu indeplini numai de reuniuni. Acesta e unu adeveru despre care primimu probe destule in fie-care di si pre fie-ce terenu, asiá si pre terenulu economiei. Fora a ne teme de multa contradicere, cutezamu a sta pentru validitatea afirmatiunei cumea: natiunile, la cari nu s'a dezvoltatu spiritelu de reuniune (asociatiuni, insociri), acele neci n'au capacitatea a produce lucruri mari. Aceste cugete ne imbuldiescu vedendu ca reuniunile romanesci sunt atatu de putiene, in catu pentru a le numerá ajungu degetele de la una mana, era la vecinii nostri ele se inmultiescu neincetatu, asiá ni spune „Presse“ ca la Turda s'a formatu o societate pentru cultura viiloru si a vinului. Societatea se baseza pre actiuni, si scopulu ei de frunte este a castigat vitiele cele mai nobile ce se potu acclimatisa acolo, si dupa cum vor reesi incercarile, se vor plantá dealuri intregi. Cate o actiune e de 50 fl. Speramu ca asemenea intreprinderi se vor face si pre alte locuri, si romanii vor participa, cu atat'a mai vertosu ca rezultatele se potu ajunge si cu spese mai putiene. —

Granele ce se transporta din Ungaria si Banatu catra Triestu, suferu intardiare, nefindu destule medilóce de comunicatiune. Pentru delaturarea acestui reu, reprezentantia comerciala din Triestu s'a adresatu atatu ministeriului de comerciu catu si directiunei generala a caliloru ferate de mediadi, arétandu ca nainfandu timpulu li se aporescu concurentii in piatielae straine. Delaturarea reului va trebui se urrece pretiurile graneloru in tergurile de la noi. — Directiunea caliloru de feru ale statului inea va trebui (precum ne inférma Loidulu Pestci) se faea despusetiuni noue pentru inlesnirea transportulu graneloru ce se imbuldiescu pre linielae ei. —

Multi negociatori prusesci au legatu contracte cu negociatori de pre la noi punendu pentru acum terminulu liferarii bucateloru. Precum se vede, negociatoriloru prusesci li se imparea ca racolta nu va fi asiá de buna si negociatori nostri nu vor poté lifera cu conditiunile dia contractu. Dar prusii s'au insielatu pentru ca ai nostri se tienu de conditiuni, se infatisieza cu granele la timpulu si loculu otaritu. Prusii inse primindu granelo, facu felu de felu de exceptiuni si detrageri dia pretiuri sub diferite preteste. Aceste nedreptati — precum ni spune „Geschäftsbericht“ — au indemnatu pre negociatorii austriaci a face pasi colectivi la oficiolatele prusesci, pentru ca cu ocaziunea

predarii bucateloru se fie de fatia cate o persona judecatorésca.

VARIETATI.

— *Afaceri besericesci.* Cetimu in „Telegrafulu romanu“: Pre Santi'a Sa, Preluminatulu P. Episcopu alu Aradului, Procopiu Ivacicovici, a sositu Vinciri in 25 Augustu in mediloculu nostru. Scopulu sosirei Pre Santiei Sale e participarea la lucrarile Consistoriului apelatorialu ce se vor incepe luni. Cu Pre Santi'a Sa a sositu deodatu si Pr. on. Par. Protobisiteru altu Totu-Varadiei Ioanu Belesiu. Inteligintia romana gr. or. de aici, sub conducerea Pre on. D. Protosincolu Popca a bineventatu pre Pe Santia Sa ieri la 12 ore. Eci sosti si Presanti'a Sa Preluminatulu P. Eppu alu Caransebesiului Ioanu Popasu, in mediloculu nostru.

— *Generalulu Turr,* renumitu din resmelitia unguriloru de la 1848, folosindu-se acum de amnestia, a venit la Viena impreuna cu sotia sa, de unde au plecatu catra Ungaria, si marti ser'a fu primitu in Pesta. Ovatunielae ei se fece respunse ca o primtace nu pentru person'a ei pentru causa pentru care a luptatu, si ca spera cumea consotii vor lupta preste pentru a face Ungaria eca ce a fostu. — Toti emigrantii vinu, numai Kossuth nu mai vine desf are amnestia de la monarcu. „Gyere Kossuth!“ ca desf nu vei sparia pre guverna care ti-a datu amnestia, vei sparia inse pre unii romani cari astadi sunt hiperguvernamentali, era alta data pre candu tu (se a daa mai vrei: Escelentia Ta!) — numai ca atunci trepu se dieomu in locu de gyere: méltóztassék jóni! umblai pre calea cea rea, erau amicii toi si apoi instrumente.

— *(Multiamita publica.)* Subscritulu cu placere grabescu a mi sprimo deosebita multiamita, prin aceste orduti publice, m. on. D. Demetriu Negreanu negociatoriu in Beiușu, pentru nobilulu ajutoriu de 10 fl. v. a. cu care avu bunetate a mi-uisora cariera studiosa. Logosiu 8 sept. 1867. Ionitia Badescu gimnastu absolutu.

— *Statiune postala* la infintiatu in Valcaniu (Valkany) comitetulu Toponaului. Scriindu ni-se despre acesta, unu fiu alu comunei multiamiescu staruintioi unui d. magiaru de acolo, in locu d'a multiamu guvernelu, seu siesi insusi care inca da contributiunea din care se sustienu posteale.

— *Mai. Sa Imperatulu* a plecatu marti la Schaffhausen in Svitler'a, de unde va returna in cateva zile impreuna cu M. S. Imperatésa.

— *Reprezentantele Austriei in Mesiculu* baronulu Lago a sositu aici marti a trecut si delocu dupa sosire avu audientia la M. Sa Imperatulu.

— *Moise Montefiore* acelu ovrau bogatu despre a caruia calatoria la Bucuresci an vorbitu mai pre largu in acesta foia, — retornandu a sositu aici la Viena. Scimu ca elu s'a fostu dusu cu intentiunea se pledeze la cabinetulu Bucuresciloru pentru imbunirea sortii ovreiloru, dar — precum ni spune — inesa ovreitate sa s'a scandalitu de coteligiumarii boisi de faptele loru din Romania, si n'a incercatu nemica, ci lua calea inderotru catra Anglia.

Respunsuri. Dnu Filaretu: Intre cele publicate si intre epistol'a cu datulu 8 l. c. n'amu primitu neci o scrisora. Cele ddt. 8 l. c. vor nimá ni veni intregi, tati pentru acesta „a“ cola se si fostu pre multu. Multiamiamiu. Unu domnu calectoriu: Lipsa am ave dar potintia nu-e.

Batelli'a de la Cosmanu: Obitiulu spté Misiu lesu, dar lucrarea? Ne vom mai cugeta.

Dnu Gor. Gav. in B. Trimite si despre cei lalti ce se aretamu intregulu registru de poste. Trebuitu natiunalitateja se care. Si cesa ce jui-mi perisa anu despre conulu fa-o in detaiu. Pentru garantia mi-ar placé se vor subscriti eatu de multi.

Dnu C. B. in Ar. Suat afaceti pitate, prin actiune nu de interesu pentru publiculu cetitoru. Potemu produce daoa vrei la insertiuni, dar atunci e a se respunde tasi insertiunei era timbrulu de anticipatu.

Vienna, 12 septembrie. Burs'a de sdra de la 11 l. c. Imprumutele de statu cu 5% 52.20—52.40. Obleg. desarcinarei de pamentu ung. 69.50,— 70.00; transilv. 63.00 63.50; Ban. temes. 67.—,—67.60; bacovin. 64.00,—65.00; Galbenulu 5.90—5.91; Napoleondori 9.88—9.89; Imper. rusesci 10.12, 10.15; Argintulu 121.25—121.75.